

۱ - «تا» در ابتدای چند تا از ابیات زیر، حرف اضافه است و متمم ساخته است؟

- (الف) تا چرخ دو تا گردد بر بنده و آزاد
 (ب) تا سبزه گردد شوره‌ها تا روضه گردد گورها
 (ج) تا چند کنم توبه و تا کی شکنم
 (د) تا غمی پنهان نباشد رفتی پیدا نگردد
 (ه) تا نبوی ظن که به بازیچه بود
 (و) تا نفس باقیست با آرایش افتاده است کار

- ① یکی ② دو تا ③ سه تا ④ چهار تا

۲ - کدام بیت با عبارت زیر قرابت معنایی بیشتری دارد؟

«تا روزی خدا تمام نشده، به در خانه دیگری نروم»

- ① که را خانه آباد و هم‌خوابه دوست
 ② از خدا این و آن طلب چه کنی؟
 ③ گر گدایی کنی از درگه او کن باری
 ④ مرغ مألوف که با خانه خدا انس گرفت

- خدا را به رحمت نظر سوی اوست
 از خدا جز خدا چه می‌جویی؟
 که گدایان درش را سر سلطانی نیست
 گر به سنگش بزنی جای دگر می‌نرود

۳ - در کدام بیت هم «مجاز» داریم و هم «تشبیه»؟

- ① گر دهم شرحش بسوزد نامه‌ام
 ② همچو ابر از چشم گوهربار خویش
 ③ بر که یا رب نرگس مستم فتاد؟
 ④ گر هزاران دام باشد هر قدم

- زان که آتش باز باید خامه‌ام
 گوهرافشان شد ز هجر یار خویش
 کز نگاه او دل از دستم فتاد
 چون تو با مایی نباشد هیچ غم

۴ - بیت زیر «فاقد» کدام آرایه‌های ادبی است؟

«شود از مهر خموشی دل خامش گویا»

- ① ایهام، حس آمیزی ② استعاره، تناقض ③ تشبیه، مراعات نظیر ④ مجاز، اسلوب معادله

۵ - کدام بیت با عبارت «بکوش تا گندم‌نمای جو فروش نباشی» قرابت مفهومی ندارد؟

- ① هنر ز فقر کند در لباس عیب ظهور
 ② مباح جامه روی و ریا که جز ابلیس
 ③ ز طاعتی که کنی بهر خلق از آن اندیش
 ④ تخم رسوایی دهد بر، دانه تسبیح زرق

- که نان گندم درویش طعم جو دارد
 کس این دو رشته پوسیده بود و تار نکرد
 که آن رفیق تو را دزد راه خواهد بود
 آری آری دانه جنس خویش را بار آورد

۶ - نقش دستوری «خود» و نقش دستوری «ضمیر پیوسته» در بیت زیر به ترتیب کدام است؟

«چو خود را به چشم حقارت بدید»

- ① متمم، مفعول ② متمم، مضاف الیه ③ مفعول، مضاف الیه ④ مفعول، مفعول

۷ - در میان واژه‌های زیر به ترتیب چند واژه «ساده، وندی و مرکب» وجود دارد؟

«اندوهگین - نیکوکاری - شادی - به‌سزا - گندم‌نمای - جو فروش - خدادادی - غنچه - شادان - بازگشت - تیمار - بیگانه - نا ایمنی - رهاورد - گلستان - چهارم - چشمه - آهنگران - قریحه - گوشه - صاحب‌دل - دبستان»

- ① پنج - یازده - چهار ② شش - ده - شش ③ شش - یازده - پنج ④ شش - ده - پنج

۸ - عبارت زیر چند فعل مضارع اخباری دارد؟

«اگر کارگران به جدول درآمد مدیران شرکت نگاه کنند، عددهای کلانی می‌بینند و آن‌ها را با درآمد خود مقایسه می‌کنند. خبرهایی به گوش من رسیده است که همین الان هم بعضی‌ها دارند کارهایی می‌کنند که آینده شرکت را به خطر می‌اندازد.»

- ۱ دو تا ۲ سه تا ۳ چهار تا ۴ پنج تا

۹ - بیت زیر با کدام یک از گزینه‌ها تناسب معنایی دارد؟

«فروغ رویت اندازی سوی خاک عجایب نقش‌ها سازی سوی خاک»

- ۱ ما در پیاله عکس رخ یار دیده‌ایم
 ۲ این همه عکس می و نقش نگارین که نمود
 ۳ کجا وصف تو دانا کرد ادراک
 ۴ با این که ز تو هیچ مکان خالی نیست
- ای بی‌خبر ز لذت شرب مدام ما
 یک فروغ رخ ساقی است که در جام افتاد
 که عاجز اوقات اندر کف خاک
 در هیچ مکان تو را نشان نتوان داد

۱۰ - در چند مورد از ابیات زیر، هر دو نوع «واو» عطف و ربط هستند؟

- الف) چون گل و می دمی از پرده برون آی و درآ
 ب) همی بلند برآرند و بس فروفکنند
 ج) به نظم و نثر کسی را گر افتخار سزاست
 د) عجب مدار ز من نظم خوب و نثر بدیع
 ه) آن جود و عدل دارد سلطان که پیش از این
- که دگر باره ملاقات نه پیدا باشد
 همی فراوان بدهند و باز بستانند
 مرا سزاست که امروز نظم و نثر مراست
 نه لعل از صدف است و نه انگبین ز گیاست؟
 آن جود و عدل، حاتم و نوشیروان نداشت

- ۱ یکی ۲ دو تا ۳ سه تا ۴ چهار تا

۱۱ - ترتیب توالی ابیات به لحاظ داشتن فعل‌های «ماضی نقلی، ماضی بعید، مضارع التزامی» کدام است؟

- الف) گرچه افکار تو صائب سر به سر سنجیده است این غزل مشهور خواهد کرد دیوان تو را
 ب) کجاست بارشی از ابر مهربان صدایت؟ که تشنه مانده دلم در هوای زمزمه‌هایت
 ج) گرچه می‌گفت که زارت بکشم می‌دیدم که نهانش نظری با من دلسوخته بود
 د) گفت و خوش گفت برو خرقة بسوزان حافظ یا رب این قلب‌شناسی ز که آموخته بود

- ۱ الف - د - ج ۲ ب - د - ج ۳ الف - ج - د ۴ ب - ج - د

۱۲ - در همه گزینه‌ها به جز گزینه هم واژه مرکب دیده می‌شود و هم وندی - مرکب.

- ۱ اما من می‌دیدم که خود پیرمرد در این سفرهای هر ساله به جست‌وجوی تسلی می‌رفت.
 ۲ به ساده‌دلی روستایی خویش از هر چیزی تعجب کرد و هر چه بر او تنگ تر گرفتند کمر بند خود را تنگ تر بست تا با زندگی‌هایمان آخت شد.
 ۳ اول گمان بردم که میراب است. خواب که از چشم پرید، تازه فهمیدم که در زدن میراب نیست، کلفتشان بود.
 ۴ تنگ دوربین‌دارش نشان می‌دهد که تک تیرانداز است و آن آستین خالی نشانه مردانگی است.

۱۳ - در همه گزینه‌ها «مجاز» وجود دارد، به جز گزینه

- ۱ و امروز اندرین منزل تو را جانی زیان آمد زهی سرمایه و سودا که فردا زان زیان بینی
 ۲ شمع بعد از کشتن پروانه قصد خود کند خون ناحق، شعله دامان قاتل می‌شود
 ۳ چه کنم، اگر چو نرگس نکم سفید دیده که ز شاخ آرزویم به جز انتظار نامد
 ۴ زین کوچه، ره برون شدن نیست تو را جامی بکش و به کوچه مستی زن

۱۴ - کدام بیت فاقد غلط املایی است؟

- ۱ شها مگر به صریر تو داد خویش آرم
 ۲ آن که در میدان نظم او را چنین باشد مجال
 ۳ کی بود گویی که بینم من ز دوران فلک؟
 ۴ هرچه فرماید برد فرمان قضا از بهر آنک
- به صولت تو نمایم علاج این غم را
 کی کند واجب که در بیقوله‌ای سازد مقر؟
 چون فراغت از جهان گم گشته دوران فراغ
 کفر باشد نقض آن داند قضا خود این قدر

۱۵- در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینهٔ بن مضارعی وجود دارد که اسم هم معنی با بن می‌سازد.

- ① خندیدن - شنیدن - فهمیدن - گرفتن - خریدن
 ② شناختن - دیدن - گریستن - خوردن - خریدن
 ③ کشیدن - خواستن - آغازیدن - گذاشتن - خوابیدن
 ④ گریستن - نشستن - پریدن - گرفتن - فروختن

۱۶- نقش دستوری گروه‌هایی که در عبارت زیر وابستهٔ پیشین دارند به ترتیب کدام است؟
 «یاد دارم که شبی در کاروانی همه شب رفته بودم و سحر در کنار بیشه‌ای، خفته. شوریده‌ای که در آن سفر همراه ما بود، نعره‌ای برآورد و راه بیابان گرفت و یک نفس، آرام نیافت.»

- ① مفعول - متمم - مفعول
 ② قید - متمم - قید
 ③ قید - مسند - قید
 ④ مفعول - مسند - مفعول

۱۷- نوع فعل «شد» در مصراع «از سر پیمان برفت با سر پیمانه شد» با مفهوم واژهٔ ردیف در کدام گزینه یکسان است؟

- ① ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد
 ② رقیب آزارها فرمود و جای آشتی نگذاشت
 ③ مرا روز ازل کاری به جز رندی نفرمودند
 ④ مطربا مجلس انس است غزل خوان و سرود
 چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد
 مگر آه سحرخیزان سوی گردون نخواهد شد
 هر آن قسمت که آن جا رفت، از آن افزون نخواهد شد
 چند گویی که چنین است و چنان خواهد شد

۱۸- کدام بیت نادرستی املایی دارد؟

- ① جواب تلخ چه داری بگوی و باک مدار
 ② و گر به خند در آیی چه جای مرهم ریش
 ③ یکی لطیفه زمن بشنو ای که در آفاق
 ④ گرت بدایع سعدی نباشد اندر بار
 که شهد محض بود چون تو بر دهان آری
 که ممکن است که در جسم مرده جان آری
 سفر کنی و لطایف ز بحر و کان آری
 به پیش اهل و غرابت چه ارمغان آری؟

۱۹- در بین ترکیب‌های زیر به ترتیب چند واژه‌ی مشتق و چند واژه‌ی مرکب دیده می‌شود؟

«نگارش، کودکانه، گیرا، صدمت، آهنگر، سنگدل، نمازخوان، خودسر»

- ① پنج، سه
 ② چهار، سه
 ③ پنج، دو
 ④ چهار، دو

۲۰- در متن زیر به ترتیب چند واژهٔ «وندی»، «مرکب» و «وندی-مرکب» دیده می‌شود؟

«در خیابان او را دیدم. شادی کردم و به سوییخ دویدم. آن خسرو مهربان و خون‌گرم با سردی و بی‌مهری بسیار نگاهم کرد. از صورتش بدبختی و سیه‌روزی می‌بارید. چشم‌های پرفروغش، سرد و بی‌حالت بود.»

- ① شش، دو، دو
 ② پنج، سه، دو
 ③ پنج، دو، یک
 ④ شش، سه، یک

۲۱- واژه‌های «لئیمی، رقع، مرمت، قفا» به ترتیب چه معنایی دارند؟

- ① پست، امضا، اصلاح، جلو
 ② فرومایه، امضا، مردانگی، پس‌گردن
 ③ پستی، نامه، مردانگی، جلو
 ④ فرومایگی، نامه، اصلاح، پس‌گردن

۲۲- کدام دو بیت با بیت «کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید/ قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام، قرابت معنایی دارد؟

الف) نه از دانش دگر گردد سرشته

ب) چون کبوتر بگرفتیم به دام سر زلف

ج) کند با جنس خود هر جنس پرواز

د) نوشته چنین بود و بود آن چه بود

- ① الف - د
 ② ب - د
 ③ ب - ج
 ④ ج - د

۲۳- معنی مقابل کدام گروه واژه‌ها، درست است؟

الف - پلاس: جامه‌ای خشن و پشمینه که درویشان پوشند.

ب - خانقاه: محل اجتماع درویشان و مرشدان را گویند.

ج - تقریظ: اشعار ستایش‌آمیز دربارهٔ یک شخص یا یک کتاب

د - مکاری: کسی که با مکر و حيله بر گروهی مسلط می‌شود.

- ① الف، ب
 ② الف، ج
 ③ ب، د
 ④ ج، د

۲۴ - کدام بیت جمله غیر ساده دارد؟

۱) نکرديم کاری در این بندگانها	۲) بيا عشق ويران کن صبر و طاقت
۳) پريشان شو از زلفهای پريشان	۴) از این زندگیها نشد کام حاصل
۱) نکرديم خیری از این زندگیها	۲) که آسوده گردیم ز آسودگیها
۳) موجو خاطر جمع ز آسودگیها	۴) در این بندگانهاست شرمندگیها

۲۵ - معنای «راست» در کدام بیت، با معنای این واژه در بیت زیر برابر است؟

«راست به مانند یکی زلزله

۱) وصف رخ چو ماهش در پرده راست ناید	۲) مطرب بزن نوایی ساقی بده شرابی
۳) آمد ندای بی چون نی از درون نه بیرون	۴) آن که گرفت دست تو خاصیک (نام شخصی مگّار) زمان بود
۱) به دست راست بگیر از هوا تو این نامه	۲) نه چپ نی راست نی پس نی از برابر آمد
۳) نه کودکی که ندانی یمین خود ز شمال	۴) داده تنش بر تن ساحل یله

۲۶ - بیت کدام گزینه با دیگر ابیات قرابت معنایی ندارد؟

۱) ای دل غم جهان مخور این نیز بگذرد	۲) دنیا چو هست بر گذر این نیز بگذرد
۳) عمر شیرین گذرانیم به تلخی لیکن	۴) ماتم و سور جهان زود ز هم می گذرد
۱) تو مپندار که دوران همه یکسان گذرد	۲) نبود عمر که بی صحبت جانان گذرد
۳) گاه در وصل و گهی در غم هجران گذرد	۴) گاه در وصل و گهی در غم هجران گذرد

۲۷ - کدام یک از ابیات زیر با بیت «یکی قطره باران ز ابری چکید / خجل شد چو پهنای دریا بدید» تناسب معنایی ندارد؟

۱) کاکل از بالانشینی رتبه‌ای پیدا نکرد	۲) زلف از افتادگی همسان مشک و عنبر است
۳) بس شخص عزیز را که چرخ بدخوی	۴) صد بار پیاله کرد و صد بار سیوی
۱) طریقت جز این نیست درویش را	۲) که افکنده دارد تن خویش را
۳) تو آن که شوی پیش مردم عزیز	۴) که مر خویشان را نگیری به چیز

۲۸ - در کدام گزینه، آرایه سجع به کار نرفته است؟

۱) اندک اندک خیلی شود و قطره قطره سیلی گردد.	۲) بدر در میدان او هلالی بودی و رستم به دستان او زالی.
۳) نصیحت پادشاهان کردن، کسی را مسلم بود که بیم سر ندارد.	۴) نه هر که در مجادله چُست، در معامله درست.

۲۹ - در همه ابیات زیر «اضافه تشبیهی» به چشم می خورد به جز بیت

۱) وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب	۲) بر دولت آشیان شما نیز بگذرد
۳) چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد	۴) بیداد ظالمان شما نیز بگذرد
۱) پیل فنا که شاه بقا مات حکم اوست	۲) هم بر پیادگان شما نیز بگذرد
۳) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام	۴) بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد

۳۰ - مفهوم کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

۱) ای چشم عقل خیره در اوصاف روی تو	۲) چون مرغ شب که هیچ نبیند به روشنی
۳) هر آن وصفی که گویم، بیش از آنی	۴) یقین دامن، که بی شک جان جانی
۱) کجا وصف تو دانا کرد ادراک	۲) که عاجز، اوفتاد اندر کف خاک
۳) ای در میان جانم و جان از تو بی خبر	۴) وز تو جهان پر است و جهان از تو بی خبر

۳۱ - در همه عبارات‌های زیر هر سه نقش دستوری «مفعول»، «مسند» و «متمم» دیده می شود به جز عبارت گزینه
۱) خورجینکی بود که بفروختم و از بهای آن درمکی چند، سیاه، در کاغذی کردم. ۲) چون آن درمکها پیش گرمابه بان نهادم، در ما نگریست؛ پنداشت که ما دیوانه‌ایم.

۱) وزیر ملک اهواز، مردی اهل بود و فضل داشت از شعر و ادب، به بصره آمد.	۲) مرا در فضل مرتبه‌ای زیادت، لیک هیچ چاره ندانستیم. خدا از ما خشنود باد.
۳) وزیر ملک اهواز، مردی اهل بود و فضل داشت از شعر و ادب، به بصره آمد.	۴) مرا در فضل مرتبه‌ای زیادت، لیک هیچ چاره ندانستیم. خدا از ما خشنود باد.

۳۲- در همهٔ ابیات زیر جناس همسان (تام) وجود دارد به جز

- ۱) عشق شوری در نهاد ما نهاد جان ما در بوتهٔ سودا نهاد
 ۲) تن من جمله پسِ دل رود و دل پسِ تو تن هوای دل و دل جمله هوای تو کند
 ۳) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می‌دهی کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست
 ۴) میل رفتن مکن ای دوست دمی با ما باش بر لب جوی طرب جوی و به کف ساغر گیر

۳۳- با توجه به عبارت زیر، زمان افعال مشخص شده، در کدام گزینه به درستی آمده است؟
 «دانشمندی در بیابان به چوپانی رسید و به او گفت چرا به جای تحصیل علم چوپانی می‌کنی؟ چوپان گفت آنچه خلاصهٔ دانش‌هاست، یاد گرفته‌ام.»

- ۱) ماضی ساده - مضارع اخباری - ماضی نقلی
 ۲) ماضی ساده - مضارع اخباری - ماضی بعید
 ۳) ماضی التزامی - مضارع التزامی - ماضی نقلی
 ۴) ماضی ساده - مضارع التزامی - ماضی بعید

۳۴- چند تا از واژه‌های زیر نادرست معنا شده است؟

- «رمه: گله - مکاری: کرایه‌دهندهٔ اسب - دلّاک: کیسه‌کش حَمّام - غوک: نوعی کبوتر - بهایم: چهارپایان - دین: وام - قییم: سرپرست - شوخ: چرک»
 ۱) یکی
 ۲) دو تا
 ۳) سه تا
 ۴) چهار تا

۳۵- مفهوم عبارت «کل اناء یترشح بما فیه» با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟

- ۱) خنده می‌بینی ولی از گریه ی دل غافل
 ۲) بی‌پرده تر چو بوی گل از برگ می‌شود
 ۳) چشم پر خونم ببینید و می‌رسید از دلم
 ۴) دنیا به مثل چو کوزه ی زرین است
 ۱) خانه ی ما اندرون، ابر است و بیرون آفتاب
 ۲) هر چند پرده بر رخ اسرار می‌کشم
 ۳) حالت دل را قیاس از چشم پر خونم کنید
 ۴) گه آب در او تلخ و گهی شیرین است

۳۶- عبارت «از آموختن، ننگ مدار تا از ننگ رسته باشی» با کدام بیت ارتباط بیشتری دارد؟

- ۱) سر از قلادهٔ آموختن میچ و بدان
 ۲) هر که ز آموختن ندارد ننگ
 ۳) گر نمی‌خواهی در آتش سوختن
 ۴) زمانی میاسای از آموختن
 ۱) که دیگران هم از آموختن شدند استاد
 ۲) دُر بر آرد ز آب و لعل از سنگ
 ۳) بایدت اندرز ما آموختن
 ۴) اگر جان همی‌خواهی افروختن

۳۷- در کدام گزینه «ک» تصغیر به کار نرفته است؟

- ۱) خورجینکی بود که کتاب در آن می‌نهادم.
 ۲) باشد که ما را دمکی زیادتر در گرمابه گذارد.
 ۳) چون آن درمک‌ها پیش او نهادم در مانگریست.
 ۴) کودکان بر در گرمابه بازی می‌کردند.

۳۸- در کدام بیت یک «آن» ضمیر است و یک «آن» صفت؟

- ۱) دلربایی همه آن نیست که عاشق بکشند
 ۲) خیره آن دیده که آتش نبرد گریهٔ عشق
 ۳) به کوی عاشقی از عافیت نشان ندهند
 ۴) مکش آن آهوی مشکین مرا ای صیاد
 ۱) خواجه آن است که باشد غم خدمتکارش
 ۲) تیره آن دل که در او شرم محبت نبود
 ۳) هر آن کسی که بدو این دهند، آن ندهند
 ۴) شرم از آن چشم سیه دار و مبندش به کمند

- ۳۹

در کدام گزینه جمله مرکب وجود ندارد؟

- ۱) عقل می‌خواست کز آن شعله چراغ افروزد
 ۲) اگر روم ز پیاش فتنه‌ها برانگیزد
 ۳) چون حسن عاقبت نه به رندی و زاهدی است
 ۴) هزار نقد به بازار کاینات آرند
 ۱) عین آتش شد از این غیرت و بر آدم زد
 ۲) ور از طلب بنشینم به کینه برخیزد
 ۳) آن به که کار خود به عنایت رها کند
 ۴) یکی به سگه صاحب عیار ما نرسد

۴۰- در ابیات کدام دو گزینه، هم وابسته پیشین و هم وابسته پسین دیده می‌شود؟

الف) خوشه شمع است بار کشته امید ما	آب و رنگی دارد اما خوشه بی‌دانه است
ب) خداوندی که در ذاتش علل نیست	جهان‌داری که در ملکش خلل نیست
ج) یکی بر سر گور، گل می‌سرشت	که حاصل کند زان گل گور، خشت
د) در وداع شب همانا خون گریست	روی خون‌آلود از آن بنمود صبح
ه) هر که داد او حسن خود را در مزاد	صد قضای بد سوی او رو نهاد
و) دور شو از راهزنان حواس	راه تو دل داند دل را شناس

۱- و ج

۲- الف - د

۳- ه - ب

۴- ج - ه